

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. T. S. K.**, zast. JUDr. K. T., advokátkou, Š., proti žalovanému **S.**, akciová spoločnosť **P.**, **o neplatnosť odstúpenia od zmluvy**,
na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. februára 2009 č. k. 5 Cbm 2/03-747, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. februára 2009 č. k. 5 Cbm 2/03-747 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 23. februára 2009, č. k. 5 Cbm 2/03-747 rozhodol tak, že žalobu žalobcu na určenie neplatnosti odstúpenia žalovaného od Rámcovej kúpnej zmluvy č. 012000 zo dňa 3. apríla 2000 a jej Dodatku č. 1 zo dňa 12. februára 2001 zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Žalobcovi uložil povinnosť uhradiť na účet krajského súdu náhradu trov štátu vo výške 79,67 Eur. Uviedol, že naposledy súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 17. februára 2005 pod č. k. 5 Cbm 2/03-611, ktorý rozsudok na odvolanie žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 28. júna 2006, č. k. 3 Obo 158/2005-642, zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno, spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem. Podanou žalobou žalobca žiadal určiť, že odstúpenie žalovaného od Rámcovej kúpnej zmluvy č. 012000 zo dňa 3. apríla 2000 a jej Dodatku č. 1 zo dňa 12. februára 2001 je neplatné. Súd

prvého stupňa rozhodol o tomto návrhu bez toho, aby skúmal, či na určenie predmetného právneho vzťahu existuje naliehavý právny záujem ako základný predpoklad pre uplatnenie určovacej žaloby. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že na pojednávanie nariadené na deň 23. februára 2009 sa bez ospravedlnenia nedostavila zástupkyňa žalobcu JUDr. K. T., ani žalovaný, hoci predvolania na pojednávanie im boli riadne doručené. Zástupkyňa žalobcu JUDr. T. predvolanie na nariadené pojednávanie prvýkrát prevzala dňa 6. 2. 2009 (spolu s uznesením na č. 1. 737), žalovaný dňa 5. 2. 2009. Preto súd na tomto pojednávaní pokračoval v konaní i v neprítomnosti účastníkov (§ 101 ods. 2 O. s. p.).

Súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie návrhom predchodcu žalobcu (D., v likvidácii), pripojeným spisom sp. zn. 5 Cbm 256/02 a zistil, že žalobca v tomto konaní o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy nepreukázal naliehavý právny záujem ako základný predpoklad pre uplatnenie určovacej žaloby v súlade s ust. § 80 písm. c/ O. s. p. Z pripojeného spisu sp. zn. 5 Cbm 256/02 zistil, že žalobca sa návrhom zo dňa 7. 12. 2002, okrem uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa dodávania soli do Maďarskej republiky inému odberateľovi ako žalobcovi, domáhal aj náhrady škody voči žalovanému vo výške 75 871,- Eur za porušenie zmluvných povinností vyplývajúcich z Rámcovej kúpnej zmluvy zo dňa 3. 4. 2000 a jej Dodatku č. 1 zo dňa 12. 2. 2001. Práve určenia neplatnosti odstúpenia žalovaného od Rámcovej kúpnej zmluvy a jej Dodatku sa žalobca domáha v tomto konaní. Pod sp. zn. 5 Cbm 256/02 sa žalobca proti tomu istému žalovanému domáha plnenia z titulu náhrady škody z toho istého zmluvného vzťahu, teda žalobou na plnenie. Práve v konaní o plnenie sa bude súd ako predbežnou otázkou zaoberať tým, či odstúpenie žalovaného do Rámcovej kúpnej zmluvy a jej Dodatku č. 1 je, resp. nie je platné.

Keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na požadovanom určení má naliehavý právny záujem, súd návrh žalobcu zamietol.

Proti rozsudku podal odvolanie žalobca podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p. vzhľadom na to, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p., nakoľko účastníkovi konania – žalobcovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, v dôsledku čoho súd prvého stupňa rozhodol nesprávne, nakoľko neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonal všetky dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a neriadil sa pokynmi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré mu boli uložené v uznesení zo dňa 28. júna 2006, č. k. 3 Obo 158/2005-642. Zároveň nemohli byť predložené

d'alsie skutočnosti a dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a samotné rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Tvrdenie súdu prvého stupňa ohľadom pokračovania v konaní v neprítomnosti účastníkov podľa ust. § 101 ods. 2 O. s. p. z dôvodu nedostavenia sa účastníkov konania bez ospravedlnenia, považuje odvolateľ ako zavádzajúce a nepravdivé. Uviedol, že dňa 6. februára 2009 bolo právnemu zástupcovi žalobcu doručené len uznesenie súdu prvého stupňa č. 5 Cbm 2/03-737 z 29. 1. 2009 o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Toto uznesenie je podpísané JUDr. R. T., nakoľko aspoň podľa telefonického tvrdenia súdu JUDr. Š. bol v tomto období práceneschopný.

Predvolanie na pojednávanie konané dňa 23. februára 2009 bolo doručené právnemu zástupcovi žalobcu oneskorene až dňa 26. februára 2009. Z oznámenia o doručení listovej zásielky je zrejmé, že doporučený list – predvolanie, bolo aj na prijímacej pošte v Banskej Bystrici pre právneho zástupcu žalobcu len dňa 19. februára 2009. Aj v prípade, ak by bolo možné vyzdvihnúť si doporučenú zásielku hneď 19. februára 2009, tak by nebola zo strany súdu zachovaná minimálna 5-dňová lehota na prípravu na pojednávanie. Na túto skutočnosť právny zástupca žalobcu upozornil súd písomným oznámením zo dňa 27. 2. 2009. Samotnému žalobcovi, ktorý je na pracovnej ceste v zahraničí, nebolo predvolanie doručené ani do dňa podania odvolania.

Klamlivé tvrdenie súdu preukazuje podľa odvolateľa aj ten fakt, že uznesenie na č. 1. 737 doručené dňa 6. februára 2009, je zo dňa 29. januára 2009 a podpísané JUDr. T., pričom predvolanie na pojednávanie na deň 23. februára 2009 je až zo dňa 13. februára 2009 a podpísané je sudcom JUDr. Š..

Odvolateľ má za to, že súd prvého stupňa vyššie uvedeným nezákonným postupom odňal možnosť žalobcovi konať pred súdom a zároveň v rozpore s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. júna 2006, č. k. 3 Obo 158/2005-642 neskúmal, či na určení predmetného právneho vzťahu existuje naliehavý právny záujem, ako základný predpoklad pre uplatnenie určovacej žaloby, ktorý žalobca vie v plnom rozsahu preukázať. Z uvedených dôvodov žalobca navrhuje, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v plnom rozsahu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na d'alsie konanie.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní napadnutého rozsudku v medziach dôvodov uvedených v odvolaní, dospel k záveru, že sú splnené predpoklady pre jeho zrušenie.

Z odvolania podaného žalobcom okrem iného vyplýva, že k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces došlo najmä tým, že sa mu ako účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

V danom prípade je potrebné predovšetkým vyriešiť otázku, či procesným postupom prvostupňového súdu tým, že rozhodol bez účasti účastníkov konania a právneho zástupcu žalobcu, a bez toho, aby im poskytol primeraný čas na prípravu pojednávania, došlo k vade konania uvedenej v ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhajovania a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Právo každého účastníka je, aby jeho vec súd prejednával v jeho prítomnosti, a aby mu súd poskytol dostatočný časový priestor na prípravu pojednávania.

Občianske súdne konanie je ovládané zásadou ústnosti vyplývajúcou z čl. 103 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Táto zásada je vyjadrená v ustanovení § 115 ods. 1 O. s. p. tak, že ak zákon neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie vecí samej pojednávania, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Výnimku z tohto ustanovenia, ktoré platí aj pre konanie na odvolacom súde (§ 211 O. s. p.) určuje ust. § 214 ods. 2 O. s. p.

Podľa ust. § 115 ods. 2 O. s. p. predvolanie na pojednávania sa musí účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávania konať. Predvolanie, ktoré sa spravidla robí písomne, musí súd doručiť účastníkom tak, aby mali dostatok času na prípravu a mohli sa tak aktívne pojednávania zúčastniť. Čas na prípravu pojednávania je určený najmä na to, aby si účastník mohol overiť

správnosť tvrdení a údajov druhého účastníka, aby mohol zodpovedne pripraviť a posúdiť svoje stanovisko, aby mohol vyhľadať potrebné doklady a pod. V prípade, že súd účastníka riadne a včas v zmysle ust. § 115 ods. 2 O. s. p. nepredvolá na pojednávanie, alebo neposkytne účastníkovi konania dostatočný čas na prípravu pojednávania, týmto postupom dochádza k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Podľa ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p. však súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie, a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa pokračoval v konaní v neprítomnosti účastníkov, keďže sa pojednávania dňa 23. februára 2009 nezúčastnila zástupkyňa žalobcu JUDr. K. T., ani žalovaný, hoci predvolania na pojednávanie im mali byť riadne doručené spolu s uznesením 5 Cbm 2/03-737. Týmto uznesením zo dňa 29. januára 2009, č. k. 5 Cbm 2/03-737 súd zamietol návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia zákazu nakladania s právami ku kombinovanej ochrannej známke. Predmetné uznesenie bolo právnej zástupkyňi žalobcu doručené dňa 6. februára 2009 a žalovanému dňa 5. februára 2009. Na návratke doručky je uvedená poznámka T 23/2. Súd označujú takýmto spôsobom vytýčenie termínov pojednávania, avšak v spise je predvolanie s termínom pojednávania určeným na deň 23. februára 2009 o 10.30 hod., zaevidované pod č. l. 742 s dátumom jeho vyhotovenia 13. februára 2009. Ešte v ten istý deň, t. j. 13. februára 2009 bolo expedované predvolanie pod č. k. 5 Cbm 2/03-743, ktoré bolo žalovanému doručené 18. februára 2009 a právnenému zástupcovi žalobcu až dňa 26. februára 2009. Ostatné predvolanie na pojednávanie je zaevidované dňa 9. decembra 2008 pod č. l. 721 až 723, a to s termínom pojednávania určeným na deň 26. januára 2009 o 10.30 hod.

Za tohto skutkového stavu nemožno preto dospieť k záveru, že obsahom doručovanej zásielky, napriek jej vyznačeniu, bolo spolu s uznesením na č. l. 737 i predvolanie na pojednávanie s termínom určeným na deň 23. februára 2009.

Súd prvého stupňa uvedeným postupom obmedzil preto žalobcu v jeho práve na spravodlivé konanie, keďže predvolanie na pojednávanie konané dňa 23. februára 2009 bolo doručené právnenému zástupcovi žalobcovi oneskorene až dňa 26. februára 2009,

v dôsledku čoho mu odňal možnosť konať pred súdom. Odvolanie žalobcu, podané z tohto dôvodu, je preto opodstatnené.

Vzhľadom na uvedené zistenia, Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zrušil a vec vrátil tomuto súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodne o trovách celého konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 25. februára 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková